GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiérsza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz piérwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 175. Czwartek 31. Lipca 1851. **Rok gazecie 40.**

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Portugalia. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. Włochy. — Niemce. — Prusy. — Rosya. — Grecya. — Turcya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiédeń, 25. lipca. Dnia 26. lipca 1851 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany XLVIII. zeszyt powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa, a to tak w niemieckim języku osobno, jakoteż we wszystkich *dziewięciu* podwójnych wydaniach.

Zeszyt ten zawiera pod:

Nr. 172. Dekret ministra finansów z 15. lipca 1851 względem zniesienia kameralnej taxy służbowéj za posługi komunalne.

Nr. 173. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z 19. lipca 1851, którem na mocy najwyższego postanowienia z 26. czerwca 1851 przyznane są nowo-mianowanym lekarzom okręgowym, którzy przedtem nie byli w służbie publicznéj, niektóre uwzględnienia.

Nr. 174. Dekret ministeryów spraw wewnętrznych i wojny, tudzież finansów z 20. lipca 1851 względem zmiany wykazu A) najwyższego przepisu z 15. maja 1851, o kwaterunku wojska co do należytości za stajnie i wozownie (remizy).

Również dziś 26. lipca 1851 wyjdą tam i będą rozesłane z następujących zeszytów powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa z roku 1850 następujące podwójne wydania:

Z IX. zeszytu romańsko-niemieckie,
„ LI. „ polsko-, i halicko-, rusko-, niemieckie,
„ LV. „ czesko-, słowiańsko-, polsko-, halicko-rusko-, kroacko-, i serbsko-niemieckie podwójne wydanie.

Przegląd osnowy dekretów, zawartych w tych zeszytach, publikowano już przy wyjściu namienionego zeszytu w niemieckim języku osobno.

Lwów, 10. lipca. Dla galicyjskiego instytutu ślepych wpłynęła w drodze dyrekcyi finansów krajowych zebrana w kameralnym okręgu Brodzkim kwota 9 złr. 22 kr. m. k.

C. k. prezydyum krajowe ma sobie za miły obowiązek podać te szczodrobliwe dary z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznéj.

Lwów, 17. lipca. Gmina Czeresz i Opajetz przesłała do c. k. prezydyum krajowego w drodze c. k. Bukowińskiego urzędu obwodowego dla wsparcia pogorzelców Krakowskich kwotę 13 złr. 12 kr. m. k.

Ten szczodrobliwy dar podaje się z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznéj.

Sprawy krajowe.

(Litogr. „koresp. austr." o stosunkach królestwa Lomb. weneckiego.)

Wiédeń, 26. lipca. Wszystkie wiadomości donoszą jednozgodnie, że otwarciu wolnego portu Wenecyi towarzyszyły szczere i radośne oznaki opinii publicznéj. Tamtejsza ludność przejęta jest głęboką wdzięcznością dla rządu, który nadając jéj ten drogi przywilej otworzył Wenecyi obfity zdrój zarobku i bogactwa. Nieprzebrzmiały wdzięczne i szczére manifestacye z jakiemi przyjmowano Monarchę podczas jego pobytu w tem mieście. Przestrojenie umysłów w Wenecyi zdaje się być głębokiem i stałem. Cieszymy się tem i uważamy wszelki podobny zysk na ziemi włoskiéj za szacowną korzyść; i życzymy tylko aby to samo usposobienie, to samo uczucie rozszerzyło się także i we wszystkich innych okręgach lombardzko-weneckiego królestwa.

Ale niestety niezdaje się panować to pożądane usposobienie w pojedyńczych częściach Lombardyi, jak się tego spodziewać i życzyć należy. Niestety nieustaje partya rewolucyjna w swoich niezmordowanych usiłowaniach mianowicie w Medyolanie i w kilku miastach Lombardyi. Tajnemi podziemnemi kanałami szerzy się propaganda rewolucyjna i utrzymuje agitacya, któréj wyrzeczonym celem jest oderwanie się od Austryi a przeto jawna zdrada stanu.

Jeżeli jest prowincya w państwie austryackiem, na którą jeszcze za rządów przedmarcowych, szczególnie miano względy, tedy nią jest Lombardya. Zawsze starano się o to, by zadość uczynić wszelkim słusznym życzeniom tamtejszéj ludności, — i upięknić jéj związek z całą monarchyą austryacką mądrym i sprawiedliwym systemem administracyjnym. Uzasadnionych zażaleń niebyło w tym względzie, a zawsze i zawsze tylko ślepa i fanatyczna nienawiść narodowości utrzymuje część tamtejszéj ludności w ciągłéj nieprzyjaźni przeciw Austryi. Niezmordowane wichrzenia fakcyi Mazziniego wywołały tam w najnowszych czasach znowu wstrząśnienie publicznego usposobienia, dla którego władze przeciw swemu życzeniu i wbrew woli swojéj znaglone były wystąpić z surowemi środkami przeciw bujającemu duchowi anarchyi i buntowniczych dążności. Stan oblężenia musi znowu z tą samą surowością być przestrzegany, jak w r. 1849. Miejmy nadzieję, że ta energia zawczasu otworzy oczy zaślepionym i zapobieży powrotowi owych nieszczęsnych scen, które tak wielkie klęski na kraj ściągnęły, i oby ów dzień był niedaleki, gdzie w końcu górę weźmie słuszne przekonanie, że Lombardya nierozłącznie do Austryi należeć musi, a prawdziwą pomyślność znaleść może jedynie tylko w ścisłem i szczerem zespoleniu z całą monarchyą. *(L. k. a.)*

(Proklamacya F. M. hrabi Radetzkiego do mieszkańców lomb. weneckiego Królestwa.)

Wiédeń, 26. lipca. Otrzymana dzisiaj w drodze telegraficznéj *proklamacya* F. M. hrabi *Radetzkiego* do mieszkańców lombardzko-weneckiego królestwa, na mocy któréj dawniéjsze z 10go marca 1849 ogłoszenie w całéj swéj osnowie ma znowu przyjść w wykonanie, jest następująca:

„Rezultat nowych śledztw sądowych i inne wypadki z czasów najnowszych przekonały mnie najdowodniéj, że owa partya, któréj jedynym jest celem sprawić zamieszanie i obalić wszystkie istnące stosunki społeczne — niepoprzestając na tém nieszczęściu, jakie już potąd wyrządziła — rozpoczęła znowu w skrytości swe potępione usiłowania, i podkopując wszelkie uszanowanie dla religii i prawa, wystawia życie i własność zacnych i spokojnych mieszkańców na wielkie niebezpieczeństwo, i usiłuje wywołać niechęć przeciw rządowi."

„Będąc Monarsze memu odpowiedzialnym za utrzymanie spokoju i porządku, uważam to przed Bogiem i mojem sumieniem za najświętszy obowiązek stanąć w obronie Waszego życia i własności przeciw niegodziwemu postępowaniu od Boga opuszczonéj partyi, która dla dopięcia zgubnych swych celów używa wszelkich środków, a nawet skrytobójstwa."

„Środki jakiemi rozrządzam, dostateczne są zupełnie do utrzymania publicznéj spokojności i porządku, tudzież ku obronie osoby i własności przeciw zbrodniczym zamachom i do pociągnięcia każdego do prawem przepisanéj kary, ktoby tylko popełnieniem zwyczajnych zbrodni zakłócił publiczne bezpieczeństwo; ale przeciw nieprzyjacielowi przygotowującemu skrycie przepaść pod nogami, środki te niewystarczają."

„Jestem najmocniéj przekonany, że ludność równie ze mną brzydzi się jaknajmocniéj podstępem i zabiegami tych nikczemników."

„Przeto w Waszym interesie i dla dobra Waszych rodzin, wzywam Was niniejszem uroczyście, abyście mnie według wszelkich sił Waszych wspierali w wykonaniu mojego obowiązku, dawali pilną baczność na nieprzyjaciół porządku dla powstrzymania ich od tych niebezpiecznych zapędów przez publiczne potępienie, a gdyby mimo to jednak starali się mową lub uczynkiem spokój zaburzyć lub dopuścili się osobistéj napaści, abyście ich oddali karzącemu ramieniu sprawiedliwości."

„Postanowiłem niezmiennie położyć kres tym tajemnym zapędom, i gdyby — mimo wszelkie spodziewanie — zaniedbała którakolwiek komuna bądź-to z niedołężności, lękliwości lub ze złéj myśli wesprzeć środki mojéj pieczołowitości i nieprzyjaciołom porządku zostawiła wolne pole działania, natenczas niechaj będzie pewną, że ją surowość kary nie minie."

„W podobnym razie będę zmuszony — a czynię to naprzód wiadomo — pociągnąć całą gminę solidarnie do odpowiedzialności i znaglić ją wszelkiemi środkami surowości do gorliwego i czynnego współdziałania w wykryciu zbrodniarzy i ich wspólników."

„Tymczasem będąc przekonany, że stan oblężenia niebędzie uciążliwym żadnemu spokojnemu mieszkańcowi, ustać mają odtąd wszelkie w téj mierze zaprowadzone modyfikacye i ogłaszam niniejszém osnowę mojéj proklamacyi z 10. marca 1849 nanowo w zupełnéj mocy obowiązującéj."

Monza, 19. lipca 1851.

Jeneralny gubernator spraw cywilnych i wojskowych lomb. wenec. królestwa
Radetzky, Feldmarszałek.

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiédeń, 26. lipca. Słychać, że jest w projekcie założenie filialnego banku narodowego we Lwowie, który jeszcze w październiku r. b. ma być wprowadzony w życie.

— Hrabiego *Rechberg*, nowo-mianowanego internuncyusza ces. austryackiego przy wys. porcie, oczekiwano w Konstantynopolu jeszczo 15go b. m. Ale że hrabia do tej chwili jeszcze nieodjechał, przeto sądzą powszechnie, że pozostanie tu aż do stanowczego załatwienia sprawy wychodźców węgierskich.

— Z dniem dzisiejszym wchodzą w moc obowiązującą w koronnym kraju niższéj Austryi wydane niedawno rozporządzenia względem peryodycznych krajowych i zagranicznych pism drukowanych, w tych miejsach, gdzie nieistnieje stan oblężenia.

— W koronnym kraju Węgrzech został rozporządzeniem namiestnictwa zakazany handel kramarski wszystkim izraelitom, którzy nieukończyli jeszcze 30go roku życia.

— C. k. ministeryum nauk uznało za potrzebne i pożyteczne, aby nauczyciele szkół wiejskich dojeżdżali nawzajem na roczne egzamina do szkół sąsiednich, ponieważ mieliby przytem sposobność robić pożyteczne spostrzeżenia i nabyć niejedno doświadczenie, którego zastosowanie do szkół ich niezawodnie pożądany skutek by odniosło.

— Z Rosyi przybył tu temi dniami urzędnik pocztowy dla obznajomienia się z urządzeniem ambulansów pocztowych, które mają być zaprowadzone na Warszawsko-Petersburgskiéj kolei żelaznéj.

— W ministeryum zostały w tych czasach wytoczone obrady dla zaradzenia brakowi weterynerów na prowincyi. Jak wiadomo zajmują się teraz weteryneryą na prowincyi ze szkodą hodownictwa bydła sami pastuchy tylko, którzy zazwyczaj na wielką skalę prowadzą swoje rzemiosło fuszerskie.

— Ponieważ nadeszło doniesienie, że przybywający do niemieckich państw związkowych podróżni austryaccy, a szczególnie kramarze dopuszczaja się często fałszowania swych paszportów lub zeszpecenia ich przez odcinanie drugiego półarkusza, przeto nakazano wszystkim władzom politycznym pamiętać zawsze o tém, aby jadącym do niemieckich państw związkowych kramarzom należytą przestrogę w tym względzie udzialano. *(Ll.)*

(Kurs wiédeński z 28. lipca 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — 97; 4½% — 85⁹⁄₁₆; 4% — 76⅕ 4% z r. 1850 — ; 2½% — ; wylosowane 4% —. Losy z r. 1834 — — —; z roku 1839 — —. Wiéd. miejsko bank. 2½% —. Akcye bankowe — 1245. Akcye kolei północ. 1512½. Glognickiej kolei żelaznéj — —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 562. Lloyd —.

Ameryka.

(Zamach na życie prezydenta republiki Venezuela.)

Venezuela. Wymierzony 1. czerwca zamach na życie prezydenta republiki Venezuela, jenerała Monagas, wyszedł jak twierdzą od wiceprezydenta Gusman i obydwóch jenerałów Briceno i Guttieres. Żołnierze od gwardyi uwięzili ich według doniesień dzienników amerykańskich właśnie w tej chwili, kiedy już mieli prezydenta przebić sztyletem. Oburzenie ludu było niezmierne, i tylko z wielką trudnością zdołano ich uchronić przed jego zemstą i żywcem do więzienia odprowadzić.

Dla wydalonego jenerała Paez pokazują się widoki, że go znów przywołają do Venezueli. Sądzą bowiem powszechnie, że on jeden tylko zdołałby uspokoić republikę i dobry byt jej przywrócić.

(Obawa wojny między republikami Aequator i Nową Grenadą.)

Nowa Grenada. Między republikami Aequator i Nowa Grenada obawiają się wybuchu wojny. Kongres Nowéj Grenady zebrał się w Bogota i uchwalił jak najspiesznicjszy pobór 10,000 żołnierza. Peru oświadczyło się za republiką Aequator a jenerał Lopez, którego uwięziono przed 6 laty w Europie w chwili zamierzonego przezeń wylądowania z flotylą, mianowany został ze strony Peru naczelnikiem tamtejszéj armii dla posiłkowania w potrzebnym razie republiki Aequator. *(P. Z.)*

Portugalia.

(Depesza telegraficzna.)

Lizbona, 19. lipca. Nieznaczne powstanie kabralistowskie przytłumiono. Ministeryum zaczyna się wzmacniać. *(Austr.)*

Anglia.

(Rozprawy w izbie wyższéj.)

Londyn, 21. lipca. Po przejściu bilu względem podatku domowego przez wydział zaproponował lord *Lansdowne* na wczorajszém posiedzeniu izby wyższéj drugie odczytanie bilu o tytułach duchownych; poprzednio podano znaczną liczbę petycyi za a kilka przeciw temu bilowi. Wnioskodawca powtórzył w imieniu rządu wszystkie powody mówiące za tym bilem. Hrabia *Aberdeen* mówił za odrzuceniem bilu. Oświadczył się przeciw przypuszczeniu katolickiego nuncyusza w Anglii, ale upatruje w zamiarze zaprzeczenia katolikom prawa do dyecezyalnéj organizacyi, największą nietolerancyę. Na życzenia większości nienależy się powoływać w kwestyach wolności religijnéj; według jego zdania stała się emancypacya katolików w Anglii także wbrew woli większości ludu ustawą kraju. Co do religijnéj strony tej kwestyi, mają katolicy prawo do téj saméj wolności, co i wszystkie sekty dyssydentów (lord Aberdeen jest sam dyssydentem); co do strony politycznéj zaprzecza lord Aberdeen, aby w reskrypcie papieskim zawarty był zamach na prawa korony. Skargi przeciw wygórowanym pretensyom papieża są skargami przeciw jego egzystencyi. Katolicki lord *Beaumont* mówił za bilem. Oświadczył, że bule i reskrypta papieskie nigdy nie są natury czysto duchownéj; tą razą celem ich jest nakłonić wszystkich wykształconych i liberalnych katolików Anglii do ultramontanizmu i odwrócić ich od liberalnych instytucyi ojczystych, uzyskać w końcu wpływ na wychowanie ludu i podkopać szkoły królewskie, największe dobrodziejstwo jakie rząd dotychczas wyświadczył Irlandyi. Książę *Wellington* mówił za bilem przeciw lordowi Aberdeen. Po nim mówili w duchu rządowym lord Malmesbury, Visconunt Canning, książę Argyli, lord Aixlie i biskup z St. Davids, poczem odroczono debatę o 1 godzinie po północy. (Według depeszy telegraficznéj uchwalono dnia 22. wieczór większością 227 głosów powtórne odczytanie bilu o tytułach duchownych). *(P. Z.)*

(Posiedzenie izby wyższéj z d. 21. lipca.)

Londyn, 22. lipca. Na wczorajszém posiedzeniu *izby wyższéj* toczono dalej dyskusyę nad bilem o tytułach i skończono ją. Kiedy niektórzy torysowscy protestanci, jak np. hrabia *Winschilsen* przyjęli to rozporządzenie jako minimum, nie zbywało na silnych obrońcach poprawki lorda Aberdeen. Lord Vaux, hrabia Wicklow, książę Newcastle, lord Monteagle i hrabia St. Germans wyrazili się z energią a poniekąd sarkastycznie o niegodnéj angielskiego parlamentu fabrykacyi bilu, którego przeznaczeniem jest pozostać albo martwą literą albo źródłem niesnasek, które w Irlandyi najgorsze skutki mieć mogą. Argumenta rządu były jeszcze raz przez lordów Lyndhurst, Lansdowne, Minto i Clanricarde powtórzone. Hrabiowie Derby (Stanley) i Shaftesbury (Ashley) nie mieli udziału w debacie; ostatni z nich okazał się już wprzódy w izbie niższéj gorliwym przeciwnikiem katolików. Głosowanie wydało za drugiem odczytaniem 146 obecnych parów a 119 nieobecnych (głosy przez pełnomocnictwo), razem 265; przeciw temu 26 obecnych a 12 nieobecnych parów, razem 38. Większość więc za bilem wynosiła (jak już doniesiono) 227 głosów. *(P. Z.)*

(Rozprawy w kongresie pokoju.)

Exeterhall, miejsce posiedzeń kongresu pokoju, przepełnione było wczoraj widzami. Wielka publiczność uważa zresztą posiedzenia te za coś osobliwego, a że na teraźniejszą wystawę przemysłową zjechało się do Londynu pareset tysięcy obcych, zaczem nic dziwnego, że pareset z pomiędzy nich przybyło także i do Exeterhall. Na krześle prezydenta zasiadał Sir David Brewster; przy nim mieścili się pp. Cobden i Hindley jako wiceprezydenci, daléj członek parlamentu Ewart, Gurney i inni, znany obrońca i zwolennik pokoju Elihu Burritt, tudzież Cormenin i Horace Say, wiceprezydenci dla Francyi, profesor Ran z Hejdelbergu dla Niemiec, Visschers dla Belgii, John Milles i W. Jackson dla Ameryki. Zagajające mowy na tem posiedzeniu nie różniły się co do głównéj swéj treści od tych, jakie miano na dawniejszych posiedzeniach przyjaciół pokoju w Frankfurcie i Paryżu. Wojnę nazwano barbarzyństwem, zwyczajem dzikim, niechrześciańskim, nieludzkim, nierozsądnym, i nad tym to tematem rozszérzali się mowcy z tem większą swobodą, iż nikt nie ujmował się za działami i ręczną bronią. *J. A. James* z Birmingham najprzód usiłował zalecić niektóre projekta do utrwalenia pokoju, i wyrzucał przy tej sposobności duchowieństwu wszystkich konfesyi, że nie korzysta należycie ze swego stanowiska dla rozpowszechnienia ludzkich i pokojem tchnących zasad. W tym duchu proponował wspomniony mowca zasadniczą rezolucyę, którą Brock popierał i zarazem nad tem ubolewał, że kongres ten nie odbywa się w gmachu wystawy pod prezydencyą księcia Alberta. *Coquerel* z Paryża miał mowę w języku francuskim pełną zwyczajnych ogólników w intencyi zalecenia pokoju. W równy sposób przemawiał *Don Marano Cubi*, rodem Hyszpan, poczem *Jules Delbruck* zaproponował, aby ogólne tendencye pokoju zaszczepiano ludziom już od najpiérwszéj młodości, a mianowicie o to się starano, aby zabawki dziecinne już z powierzchowności swojéj więcéj zachęcały do łagodności i odpowiednego ich wiekowi zajęcia się, niż zapoznawały dziatwę z przyborami wojennemi. *Cobden* poparł ten wniosek, który następnie przyjęto jednomyślnie. *Visschers* przedłożył w końcu główną propozycyę tej treści że wszystkie rządy powinnyby spory swoje wytaczać przed upoważnionym do tego sądem polubownym. Dr. *Beckwith* z Ameryki upewniał, że kraj jego ojczysty zdolny jest ocenić te na czasie będące dażności, i że kongres prędzéj czy późniéj zajmie się na seryo tą żywotną kwestyą przyszłości. Rezolucyę przyjęto jednomyślnie, poczem posiedzenie zakończono zaproszeniem obcych gości ze strony angielskich przyjaciół pokoju na wieczór w Willis Rooms na przyszły piątek. *(P. Z.)*

Francya.

(Posiedzenie zgromadzenia narodowego z d. 23. lipca.)

Paryż, 23. lipca. Dziesięciu reprezentantów większości podało na dzisiejszém posiedzeniu zgromadzenia narodowego petycye za rewizyą a 7 reprezentantów lewéj strony petycye przeciw ustawie z 31. maja. Po obradach nad wykorczowaniem lasów prywatnych zapadła nakoniec uchwała, pozostawić jeszcze przez dwa lata istniejącą ustawę, według któréj zastrzeżono jest rządowi pozwolić lub zakazać korczowanie lasów prywatnych według klimatologicznych i ekonomicznych względów. Przedłożony przez ministra finansów pana *Fould*

projekt rządowy względem założenia banku w Algierze, który przez postępy téj kolonii w przemysłowym i agronomicznym względzie stał się potrzebnym, przyjęto z pochwałą, i jako nagły wzięto pod rozwagę. — Potem przystąpiło zgromadzenie do pierwszéj narady nad wielką organiczną *ustawą administracyi*, zawierającą cztéry główne rozdziały: komuny, organizacyę kantonalną i departamentową i organizacyę rad prefektury. Przedmiotem dzisiejszych obrad były komuny. *Emanuel Arago* powstał natychmiast na ułożony przez legitymistę Vatismenil wstęp do projektu wydziału, o ile w nim założenie wolnéj komuny wyłącznie królestwu jest przypisane. Potem przeszedł mowca do powszechnej krytyki wydziałowego projektu o organizacyi gmin, przyczem pochwalał dążność decentralizacyi, jednak tylko w pewnych granicach, by ani jedności rządu ani narodowości niepodkopać. Ponieważ sprawozdawca wydziału Vatismenil umieścił w swym wstępie apologię na ustawę z 31. maja, przeto Emanuel Arago miał sobie za obowiązek, pobieżnie protestować przeciwko temu. Jednak oświadczył, że się w głównéj rzeczy zgadza z zapreponowaną przez wydział ustawą o wyborach komunalnych. Ustawa nie wymaga dla uprawnienia do głosowania w gminie innego warunku, jak tylko, aby w niéj stawiono się do wojska i trzy lata a najmniéj rok zamieszkano. *Mathieu* (de la Drôme) wykazał różne uchybienia w projekcie komunalnym. Pomimo ważności przedmiotu widać było w ławkach bardzo małą liczbę reprezentantów, a obecni nie zwracali na przedmiot żadnéj uwagi. Dyskusyę przerwano o pół do siódméj i na drugi dzień odroczono. *(P. Z.)*

(Ministeryum ma pozostać nadal u steru rządu.)

Paryż, 22. lipca. Nieulega żadnéj wątpliwości, że ministeryum *pozostanie u steru rządu.* To okazuje się i z ustawicznego milczenia *Monitora* i z artykułów wszystkich dzienników. Ważnem jest zdanie dziennika *Constitutionnel.* Dziennik ten powtarza dosłowne brzmienie przyjętéj przez narodowe zgromadzenie poprawki p. *Baze*, i dodaje co następuje: „I tę poprawkę przyjęto względną większością 13 głosów po dyskusyi, w któréj tak dokładnie okazała się nieważność skarg, że wszelki rodzaj nagany stał się zupełnie niepodobny. W samej rzeczy człowiek dziwi się porównywując poprzednie zdania z wyprowadzonemi ztąd wnioskami, to znaczy, gdy rozważy dyskusyę i wynikłą z niej uchwałę. Ale jeszcze bardziéj jest nie do uwierzenia, jak może być po takim rezultacie mowa, że *ministeryum podało się do dymisyi.* Prezydent odrzucił wprawdzie tę dymisyę, i to uspokaja poniekąd.“ Z innych doniesień można przypuścić, że prezydent wezwał usilnie ministrów do pozostania w gabinecie, oświadczywszy, że wotum nagany nie przeciw nim, lecz przeciw niemu samemu jest wymierzone. *(P. Z.)*

Belgia.

(Wiadomości z Brukseli.)

Bruksela, 22. lipcu. Król przyjmował wczoraj na osobnem posłuchaniu pułkownika Frederick, dyrektora król. ludwisarni w Lüttichu za jego powrotem z podróży po Niemczech, którą z polecenia rządu odbywał. Nasza izba deputowanych niemogła znowu wczoraj odbywać posiedzenia, bo się niezebrała w kompletnéj liczbie. — Daniny wynosiły w pierwszych sześciu miesiącach tego roku 38,066,943 fr., podczas gdy w tym samym czasie 1850 roku tylko 37,129,342 fr. wynosiły.

Dzień wczorajszy, jako 21 rocznica wstąpienia na tron króla Leopolda, był powszechnym festynem. Wszystkie gmachy publiczne i okręta w zatokach były ozdobione chorągwiami, a bijące dzwony wzywały prawowiernych na *Te Deum*, które tego dnia w kościele Ś. Michała i Ś. Guduli odśpiewano. *(P. Z.)*

Szwajcarya.

(Sprawy rady narodowéj.)

Berna, 21. lipca. Dziś był znowu w radzie narodowéj w dziennym porządku handlowy traktat z Sardynią. Deputowani z Waadt starali się i dzisiaj przedstawić swój kanton jako ofiarę, i zgodzili się na wniosek pana *Druey*, który ostatniego piątku zaproponował, ażeby pierwsze cztéry artykuły nanowo wziąć pod obrady. Artykuły te tyczą się osiedlenia i kolei żelaznych. Szwajcarya obowiązuje się moralnie wspiérać ile możności zaprowadzenie linii komunikacyjnéj między Północą i Południem. Daléj posunął się deputowany Eytel, który ratyfikacyi całkiem odmówił. Inni zaś mowcy bronili korzyści traktatu aż w najdrobniejszych szczegółach. Po sześciogodzinnéj dość żwawéj debacie wyrzeczono ratyfikacyę 78 głosami przeciw 8. *(Austria)*

Włochy.

(Depesze telegraficzne.)

Turyn, 23. lipca. Otwarto subskrypcyę municypalną dla zwiedzających Londyn robotników, angielski konzul Abercromby także się przyczynił. Dzisiaj w nocy wykonano kilka publicznych napadów.

Turyn, 24. lipca. Cavour konferuje w Genuy z angielskim ambasadorem.

Rzym, 21. lipca. Słychać, że angielski konzul Freepron otrzymał dymisyę na prośbę tutejszego rządu za pośrednictwem Francyi.

Rzym, 22. lipca. Pogłoski o zmianie ministrów obiegają po mieście. *Galli* ma zostać ministrem finansów; minister sprawiedliwości *Giausanti* dyrektorem długów państwa zamiast pana Neri; *Neri* substytutem przy ministeryum finansów; dyrektor policyi *Ruffini* ministrem sprawiedliwości; *Daudini* assesorem politycznego dykasteryum.

Cagliari, 21. lipca. Oczekują tu floty sardyńskiéj. *(Lit. kor. austr.)*

Niemce.

(Obrady w sejmie związkowym.)

Frankfurt, 19. lipca. Na obradach sejmu związkowego nad pokryciem potrzeb floty niemieckiéj zapadła uchwała większością 12 głosów, według któréj rozłożono na niemieckie państwa kontrybucyę 500,000 fl. Suma ta wystarczy na 6 miesięcy. Wyraźnie w niezgadzający się sposób oświadczyła się tylko Kurhesya; inne państwa zaś, a między temi także Prusy oświadczyły, że nie mają w téj mierze żadnéj instrukcyi. *(Austria)*

(Manifest księcia panującego.)

Dessau, 23. lipca. Na dniu 20. b. m. powrócił Jego Mość najstarszy książę panujący w najpożądańszém zdrowiu z kąpieli w Kreuznach, a nazajutrz po powrocie jego odbyła się długa narada ministeryalna, z któréj wnosić można, że sprawa konstytucyi naszéj zapewne w krótkim czasie już stanowczo załatwioną zostanie. Dziś ogłosiła tutejsza gazeta urzędowa następujący ważny dokument:

„Do mego ludu! Już przeszło trzy lat upłynęło od czasu, gdy smutne przeznaczenie, które wstrzęsło całą Europę, także i nasz kraj dotknęło. Jakaś siła, występująca pod nazwą woli narodu, niszczyła z skwapliwym pośpiechem nasze dawne, niejednėm błogosławieństwem wzmocnione stosunki, i zastępywała je dziełami gorączkowéj wyobraźni czasu.

Kościół miał być odłączony od państwa, chociaż jest najsilniejszą podporą państwa; wyznanie religijne miało być wyklęte ze szkół a niereligijność uświęcona prawem, chociaż religia jest najpierwszém źródłem prawdziwéj spokojności wewnętrznéj, poświęcenia się, wzajemnéj miłości i zgody; gminy miały być oddzielne od państwa, chociaż są z niém spojone tak ściśle, jak ogniwa w łańcuchu, a fałszywa wolność wprost sprzeciwiająca się temu wszystkiemu, co dotychczas uważano za szanowne i święte, miała stanowić prawdziwą szczęśliwość w życiu politycznėm. Lecz szczęściem smutny przykład na innych krajach i własne doświadczenie pokazały nam dostatecznie, do jakiéj przepaści wiodą podobne zasady i instytucye.

Rządy niemieckie połączyły się przeto między sobą, aby zapobiedz skutecznie dalszemu rozprzężeniu stosunków; one niemogą ścierpić, aby podkopywano daléj jeszcze wewnętrzny spokój i szczęście ludów, które się zasadza na wolném prowadzeniu handlu i rzemiosł, na uszanowaniu dla legalnéj władzy, na religii i moralności, na wzajemném zaufaniu, na porządném gospodarstwie domowém i szczęśliwém życiu familijném; one niechcą dopuścić tego, aby naród niemiecki, który się stał wielkim przez cnoty swoje, przez wierność i przywiązanie do dziedzicznych książąt swoich, — utracił najdroższe swoje skarby.

Niepodzielałem ja nigdy tego zdania, aby za pomocą owych dzieł nieporządku i rewolucyi dała się trwale ugruntować pomyślność mego ludu, a jeżli mimo-to przy nacisku okoliczności dozwalałem im wkradać się do ustaw Mego kraju, robiłem to zaprawdę w téj niezawodnéj nadziei tylko, że zgubny wpływ ich tém prędzéj powszechnie poznany zostanie. Jakoż istotnie niezawiodła Mnie ta nadzieja; najlepsza i bezwątpienia największa część Mego ludu czeka z upragnieniem na to, aby wprowadzone przez rewolucyę reformy, o ile przekraczają granicę prawdziwego postępu, usunięte zostały.

Byłoby to niemałą pociechą dla Mojego serca, gdybym cel ten mógłby osiągnąć na téj drodze, którą przepisuje sankcyonowana przeze Mnie konstytucya; ale zawzięty opór kilku mężów, których całem upoważnieniem jest tylko przypadek wyboru, zmusza Mnie teraz porzucić zupełnie tę drogę. Porządek boski i wypływające z niego odwieczne prawa i obowiązki, które zniszczone być niemogą przemocą nieupoważnionéj władzy, nakazują Mnie teraz, abym niedozwalał dłużéj istnieć tym stosunkom i instytucyom, które i Ja sam i najlepsi z pomiędzy ludu Mego za szkodliwe i zgubne uznaliśmy. Chętnie i z gotowością będę także i nadal uwzględniać życzenia Mego ludu, które przez rozsądnych i szanownych poddanych jego rządowi Memu objawiane będą. Wszelako abym o życzeniach tych w jak najpewniejszy sposób mógł się dowiadywać, potrzeba przedewszystkiem postarać się o wybór deputowanych na podstawie takich rozporządzeń, któreby niecnym zabiegom partyi rewolucyjnéj i obałamucenia ludu skutecznie zapobiedz zdołały. Dlatego poleciłem radzcom Moim osobném rozporządzeniem z dnia dzisiejszego przedłożyć Mi projekt do nowéj ustawy wyborczéj dla deputowanych sejmu krajowego, i każę ogłosić go natychmiast, jak tylko nastąpi w téj mierze należyte porozumienie się z Moim stryjem Jego Mością księciem w Anhalt-Bernburg.

Bojaźń Boga i wypełnianie rozkazów Jego — to jest godło Mojego domu; podług niego będę starał się i nadal wypełniać najwyższy obowiązek, najwyższe zadanie Moje uszczęśliwienia Mego ludu — i mam nadzieję przeto, że w téj nowéj epoce Mego rządu nieodmówią Nam Nieba błogosławieństwa swego!

Dessau, 21. lipca 1851.

Leopold Fryderyk, książę w Anhalt.
Gössler. Plötz. *(G. Pr.)*

Prusy.

(Uchwały powzięte na kogresie cłowym w Wiesbaden ratyfikowane.)

Berlin, 24. lipca. Jak słychać zostały już ratyfikowane od wszystkich państw należących do przymierza cłowego te uchwały, które powzięte na skończonej niedawno konferencyi jeneralnej w Wiesbaden dla zmiany taryfy cłowej. Uradzone zmiany taryfy ograniczają się właściwie na uwolnieniu od cła surowych materyałów fabrycznych i zniżeniu ceł przewozowych; przyczém w szczególności ustanowiono także dla przewozu spławianego Wisłą lub Wartą zboża przez Szczecin takie same cło zniżone, jakie się pobiéra za przewóz zboża przez zatoki prowincyi poznańskiej. Cło wywozowe za transportowane morzem kości ma być zniesione. Cło zaś od sygarów, tabaki i kilku innych nieznacznych artykułów zostało podwyższone. Postanowienia te mają wejść w użycie z dniem 1. października r. b. *(G. P.)*

(Sprostowanie.)

Berlin, 23. lipca. Pod względem doniesienia niektórych dzienników, że Prusy nie myślą już z swemi prowincyami pruską i poznańską wystąpić z związku niemieckiego, a ztąd wynika, że pruski rząd nie ma już nic do zarzucenia przeciw wstąpieniu całej Austryi do niemieckiego związku, nadmienia *Neue Pr. Zg.*, że jeszcze dalekie są w tej mierze negocyacye, aby jaki rezultat wydać mogły, i że tutejszy rząd tylko wtedy na wstąpienie całej Austryi zezwoli, jeżeli z drugiej strony otrzyma potrzebny aequivalens do utrzymania teraźniejszej swojej potęgi równie jak teraźniejszego stanowiska i polityki niemieckiego związku. *(Austria.)*

Rosya.

(Odznaczenie kilku pułków w dowód ich wierności dla tronu.)

Do *L. Z. C.* donoszą z Petersburga: Dla kilku regimentów, które przed dwiestu laty były utworzone, w dowód ich wierności dla tronu, i poświęcenia się dla ojczyzny, kazał Cesarz ukazem z 27. z m. rozdać nowe chorągwie, na których pod orłem wyrażone są lata 1651—1851, to jest rok ich erygowania i rok solennej rocznicy dwiestuletniej. W taki sposób chorągwie ś. Jérzego otrzymały: pułk gwardyi konnej, t. j. ułani gwardyi wielkiego księcia, następcy tronu, 1. 2. i 3. dywizya pułku huzarów Fryderyka, Wilhelma księcia pruskiego, 1. 2. i 3. dywizya huzarów Sumskiego, tudzież 1. 2. i 3. dywizya pułku huzarów Fryderyka Karola księcia pruskiego. Zwyczajne chorągwie otrzymały 1. 2. i 3. dywizya pułku huzarów Klastyckiego. Oprócz tego otrzymały te korpusy gratyfikacyę, a to: gwardziści po rublu śrebr., drudzy zaś po ½ rubla śrebr. — Na mocy cesarskiego rozkazu pułk dawnej Ingermanlandyi będzie odtąd nosić nazwę jenerał-adjutanta księcia Mężykowa. *(L. k. a.)*

Grecya.

(Sprawy izb greckich.)

Ateny, 15. lipca. W izbach przyjęto ustawę względem zaprowadzenia feryi sądowych. Następnie wszczęły się żywe debaty w kwestyi danin pobieranych przez konzula greckiego w Dardanellach od greckich okrętów zarzucających tam kotwicę. Tamtejszy konzul wyszczególnił 150 kapitanów okrętowych, którzy od tej należytości się wzbraniali. Izba zasięgała w tej mierze wiadomości od różnych ministeryów, i otrzymała ze strony ministra sprawiedliwości i marynarki odpowiedź, że danina ta jest nieprawna. Ministeryum spraw zewnętrznych oświadczyło się wszelakoż przeciwnie, zaczém sprawę tę odłożono na później aż do zasięgnienia bliższych w tym względzie wyjaśnień. *(Pr. Z.)*

Turcya.

(Wiadomości z Konstantynopola.)

Do *L. Z. C.* piszą z Konstantynopola pod dniem 14. lipca: Halil Basza, dotychczasowy jeneralny gubernator w Aidia i Rhekup Basza, jeneralny gubernator Archipelagu pomieniali się cesarskiem rozporządzeniem na swe posady. — Ceremonia Hirkai Szeryf, najsolenniejsza całego ramazanu, odbyła się dnia 13. b. m. — O jednastej godzinie zrana opuścił sułtan swe apartamenta i udał się z swoim dworem do sali, gdzie przechowany jest płaszcz proroka, i gdzie dygnitarze koronni przypuszczeni byli do ucałowania ręki cesarskiej. Przez kilka dni będzie płaszcz wystawiony na widok prawowiernych. — Franceuskim pocztowym statkiem *Licurgus* zawinęli tu z Alexandryi egipscy książęta Halim Bej, syn Mehemeda Ali, i Mustafa Bej syn Ibrahima Baszy.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Sanockim.)

Sanok, 23. lipca. Według doniesień handlowych z Sanoka, Dobromila, Liska, Dynowa i Rymanowa płacono na targach od 1go do 15. lipca w przecięciu za korzec pszenicy 18r.50k.—22r.30k.—23r.45k.—22r.—22r.30k.; żyta 16r.45k.—20r.30k.—20r.30k.—19r.—17r,30k.; jęczmienia 13r.30k.—13r.30k.—15r.37k.—15r.—16r.; owsa 9r.30k.—10r.30k.—9r.—0—11r.; hreczki 0—17r.—0—0—11r.; kukurudzy 16r.28k.—0—0—0—17r.30k.; ziemniaków 0—7r.—10r.—0—0. Cetnar siana kosztował 0—3r.—3r.—3r.—2r.30. Sąg drzewa twardego 10r.30k.—13r.—10r.—12r.30k.—18r., miękkiego 8r.—10r.30k.—6r.15k.—7r.30k.—15r. Funt mięsa wołowego sprzedawano po 12k.—8k.—0—12k.—10k. i garniec okowity po 4r.47k.—6r.15k.—0—3r.—4r. w. w. Nasienia konicza i wełny nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 31. lipca.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	32	5	36
Dukat cesarski	„ „	5	37	5	42
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	39	9	43
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	53	1	54
Talar pruski	„ „	1	43	1	45
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	24	1	25
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	86	30	86	53

(Kurs wekslowy wiedeński z 28. lipca.)

Amsterdam —. p. 2. m. Augsburg 117¾ l. uso. Frankfurt 117 l. 2. m Genua 137 p. 2. m. Hamburg —. l. 2. m. Liwurna —. l. 2. m. Londyn 11.30 l. 2. m. Medyolan —. Marsylia 138½ l. Paryż 138½ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 30. lipca.

Książę Michał i Leon Cantakuzéné, z Czerniowic. — Hr. Badeni Aleksander i Kazimierz, z Sambora. — Hr. Dzieduszycki Juliusz, z Jarczowic. — Hrabina Starzeńska Marya, z Olejowa. — Hr. Drohojowski Józef, z Jordanówki. — Hr. Odonel Henryk, z Bełzca. — PP. Kriste, z Krakowa. — Radziejowska Adella, z Krakowa. — Krzywiecki Ignacy, z Łożyna. — Pruszyński Józef, z Złoczowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. lipca.

Książę Cantakuzéné Michał i Leon, do Krakowa. — Hr. Borkowscy Mieczysław i Alfred, do Mielnicy. — PP. Pietruski Konstanty, do Rudy. — Lipski Emil, do Stojanowa. — Nowodworski Michał, do Wulki. — Pajączkowski Józef, do Horodłowic. — Rogalski Józef, do Jasła. — Jakubowicz Józef, do Lubienia. — Pokrzywnicki Adolf, do Tarnopola. — Małachowski Feliks, do Porębów. — Cieński Zygmunt, do Kastestie. — Ujejski Edward, do Mełny. — Kielanowski Tytus, do Zełechowa. — Antoniewicz Wincenty, do Skwarzawy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 30. lipca.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.			Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″	‴	⁗				
6 god. zr.	27	11	6	+ 15°	+ 21,5°	wschodni	pochm. deszcz
2 god. pp.	27	11	6	+ 21°	+ 15°	półn.-wschodni	pochm. „
10 g. w.	27	11	2	+ 15,6°		—	pochm. burza

T E A T R.

Dziś: przedst. niem. **„Ein Drama ohne Titel.“**
Jutro: przedstawienie polskie **„Okrężne.“** i **„Gapiątko z St. Flour.“**

Na c. k. loteryi we Lwowie wyciągnięto dnia 30. lipca 1851 roku następujące pięć numera:

44. 28. 76. 78. 58.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 9. i 20. sierpnia.

Zasuszenie jarzyn. Sposób Anglii przechowania mléka na kilka lat bez zepsucia, naprowadził Francyę na domysł zasuszania jarzyn, i próby w tej mierze udały się jak najpomyślniej. Podajemy sposób, zwłaszcza iż nie trudny, i łatwy do naśladowania. Najprzód wymyta dobrze jarzyna wystawia się w suszarniach na wpływ ciepła 40—48 stopni, godzin 22—28 póki wodniste cząstki nie wyparują, a potém wciska się pod prasę hydrauliczną. Doświadczenia przy tem zebrane okazały, że jarzyna traci przez parę dziewięć dziesiątych części swej wagi, a zbita w kloc pod prasą, przechowuje się z własnościami świeżo uzbieranej rośliny. W użyciu przybiéra na powrót kolor i smak jaki dawniej miewała. Korzyść jeszcze i w tem, że na przechowanie jej nie potrzeba tak wielkiego miejsca, bo 600 kilogramów (1200 funt.) wziętych przy próbie pod prasę, dało się wtłoczyć w kloc jednego metra kubicznego.

Znowu przypadek z nieostrożności a raczej z niecierpliwości przyprawił kilkoro ludzi o stratę życia. Na Wisłoku w Jasielskiem pod Strzyżowem utonęło kilka osób przewożąc się z Gbiska d. 15. b. m. na targ do Strzyżowa. Dobijając się do lądu niecierpliwie jedni przed drugimi przewrócili czółno, i przy wezbranej wodzie nie mogąc się ratować, kilkoro z nich utonęło.

Główny Redaktor **M. Szczeniawa Sartyni.** Z c. k. galic. drukarni rządowej.